

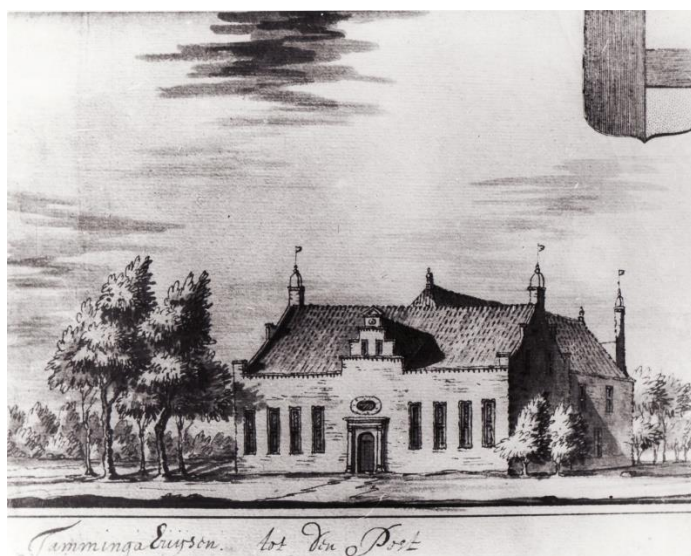
Clant en de borg Tammingahuizen bij Ten Post

Van rechts naar links de generatie(s) Clant die op de borg Tammingahuizen heeft/hebben gewoond en hun voorouders.

Egbert Clant	Eylco Clant	Ege Clant	Otto Clant	Hendrick Clant
				Bele Froma
Teteke Nittersum	Margaretha Addinga	Ywe Tamminga	Anna Rengers	Wigbolt Clant
				Ida de Mepsche

De borg op de kaart van Willem en Frederik Coenders van Helpen (1678).

Tammingahuizen omstreeks 1700.

Tammingahuizen of Tammingehuizen was de naam van een inmiddels verdwenen borg die heeft gelegen tussen Ten Post en Winneweer in het Groningse Fivelingo. De borg lag aan de oude Stadsweg.

De eerste vermelding van de naam Tammingahuizen stamt uit 1447 wanneer er sprake is van een Tyarck to Tammyngehusen.¹ Hij was de laatste mannelijke telg van de familie Tamminga die de borg

¹ Voor zijn voorouders zie: <http://hvtpplekken.blogspot.com/2013/05/tammingahuizen.html>

geboet met berouw, dat zijn ziel doorsneed.’ Ook achttiende- en negentiende-eeuwse historici waren negatief over de graaf. Pas in de twintigste eeuw volgde enig begrip.⁴

Rond 1581 verklaren Hermannus Leodiensis, prior, en Gerardus Stuve, senior van het klooster Scharmer dat zij, omdat hun klooster ten gevolge van de oorlogsomstandigheden niet in stand gehouden kan worden, overeenkomstig de fundatiebrief alle kloostergoederen overdragen aan de gebroeders Johan, Eppo, Frans, Egbert, Hindrick en Wigbolt Clant, op voorwaarde dat in hun onderhoud zal worden voorzien, dat de gemeente in staat wordt gesteld predikanten en kerkedienaren te onderhouden en, in geval de katholieke eredienst wordt hersteld, dat zij of hun orde de overgedragen goederen of de waarde daarvan zullen terugontvangen.

Wigbolt Clant

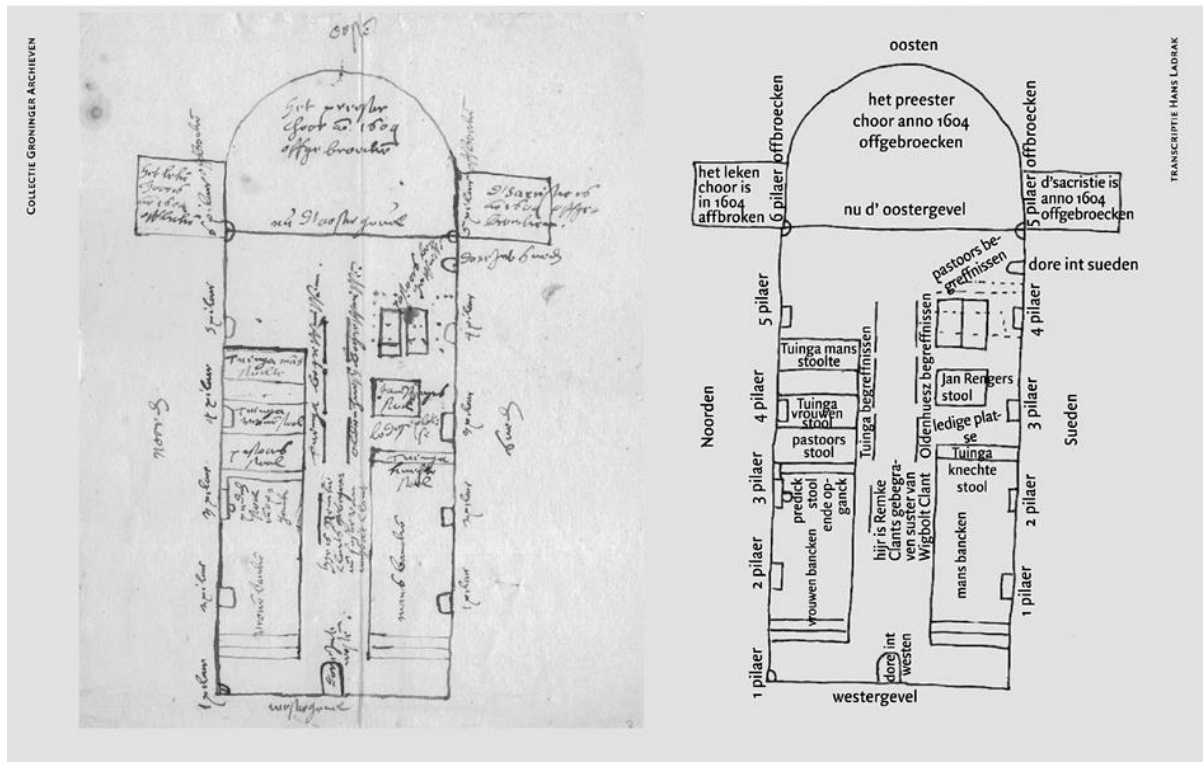
In 1587 wordt Tammingahuizen bij keerskoop⁵ verkocht. Koper is Hendriks broer Wigbolt Clant, op 16 juli 1614 in Groningen getrouwd met Ida de Mepsche. Voor het eerst wordt Tammingahuizen dan omschreven als *"een voorhuis en zijtkaemer, met poort, heem, grachten, zijlrechten, redgerrechten en alle heerlijkheden"*. Tammingahuizen is nu officieel één der Groninger borgen geworden. Het bijbehorende bezit wordt dan omschreven als 42 ½ gras groot. Tammingahuizen was in deze tijd door grachten omgeven en het huis bezat een poort en heninge.

Remke, een zus van Wigbolt, is begraven in het middenpad van de kloosterkerk van Wittewierum, zoals te zien is op onderstaande tekening uit 1604. Aan de noordzijde is geen sprake meer van een ‘pastoors stoel’, maar wel is er een ‘mageden banck’ verschenen tussen de ‘Tuinga mans banck’ en de ‘Tuinga vrouwen banck’. De ruimte ten oosten van het Tuinga-gestoelte is omschreven als ‘ledige plaetse daer het nachmael uitdielet wort’: de ruimte waar eerst het altaar stond was nu speciaal gereserveerd voor de bediening van het Heilig Avondmaal, zoals dat in vele Groninger kerken in de zeventiende en achttiende eeuw het geval was. De begraafplaatsen behorende bij de borgen Tuinga en Oldenhuis bevinden zich als tevoren in het middenpad en de Rengers-bank staat nog altijd los in de ruimte, omgeven door ‘ledige plaetse’ aan zuid- en westzijde. In het zuidelijke bankenblok is de ‘Tuinga knechte stoel’ verdwenen, maar hier heeft Wigbolt Clant kennelijk een eigen bank verworven.⁶

⁴ <https://www.historischnieuwsblad.nl/de-opstand-de-graaf-van-rennenberg/>

⁵ Aankoop van een huis of ander onroerend goed op een openbare veiling. Degene die het goed veilt, steekt voordat het bieden begint een kleine kaars aan. Zolang deze kaars brandt mag er geboden worden. Het bod blijft bij degene die ‘bij de uitgang van de brandende kaars’, dat wil zeggen wanneer de kaars uit zichzelf dooft, geboden heeft.

⁶ Kroesen, J.E.A. (2009). *De verdwenen kloosterkerk van Wittewierum, Groningen*. <https://bit.ly/3oaYikg>

Van Clant naar Van Ewsum

Wigbolt Clant overleed in 1617 waarna Tammingahuizen werd verkocht aan de familie Van Ewsum. In 1627 was Christoffel van Ewsum en in 1662 zijn zoon Ulrich van Ewsum eigenaar en daarmee ook hoofdeling en redger of rechter in Tammingahuizen en junker en hovelinck van Ten Post en Garrelsweer.